

Förutsättningar för skyddsvärda och skyddade arter inom planområdet Kinda Rimforsa 1:49, med speciell fokus på Artskyddsförordningen samt utredning om invasiva växter

- Fladdermusanalys
- Analys av fågelfaunan
- Fridlysta kärlväxter
- Invasiva växter
- Grod- och kräldjur
- Fördjupad artinventering av läderbagge
- Förutsättningar för andra mulm- och vedlevande skalbaggar

Konsultrapport, 2021-05-26

Jan Henriksson

Amalina Natur- och Miljökonsult

© Amalina Natur och Miljökonsult & Aurum Fastighetsutveckling 2021

Amalina Natur och Miljökonsult
Tallebogård, Åldersbäck
593 93 Västervik
070 – 660 32 43
www.amalina.se
info@amalina.se

Aurum Fastighetsutveckling
Skyttegatan 2C
582 30 Linköping

Projektorganisation

Jan Henriksson, Amalina Natur och Miljökonsult: Projektledning, fältinventering,
rapportsammanställning

Foton: Jan Henriksson

Amalina Natur & Miljökonsult
Åldersbäck Tallebo • 593 93 Västervik
www.amalina.se • info@amalina.se • 070 - 660 32 43

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
1. Inledning	6
1.1 Syfte	7
2. Metodik	8
2.1 Insamling och analys av kunskapsunderlag	8
2.2 Fältinventering	9
2.3 Utvärdering – ytterligare behov av inventering?	11
2.4 Rapportsammanställning	11
2.5 Artrapportering	11
3. Resultat	12
3.1 Fladdermöss	12
3.2 Fågelfauna	13
3.3 Fridlysta kärlväxter	14
3.4 Invasiva växter	14
3.5 Grod- och kräldjur	15
3.6 Läderbagge	17
3.7 Andra mulm- och vedlevande insekter	17
3.8 Svampar, lavar och mossor	18
4. Behov av ytterligare inventering?	19
4.1 Fladdermöss	19
4.2 Fågelfauna	19
4.3 Fridlysta kärlväxter	19
4.4 Invasiva växter	19
4.5 Grod- och kräldjur	20
4.6 Läderbagge	20
4.7 Andra mulm- och vedlevande insekter	20
4.8 Svampar, lavar och mossor	20
5. Referenser	21

Sammanfattning

Aurum Fastighetsutveckling i Linköping håller på att ta fram en detaljplan för delar av fastigheten Kinda Rimforsa 1:49. I detta arbete behövs olika typer av underlag bland annat gällande biologisk mångfald och områdets naturvärden. En naturvärdesinventering, NVI, utfördes i området 2018 och i den identifierades fem delområden som s k naturvärdesobjekt. Kommunekologen i Kinda kommun har därefter kommit fram till att det saknas underlag rörande skyddade och skyddsvärda arter. På förekommen anledning har den nu aktuella studien initierats.

Syftet med denna rapport är att försöka besvara de frågor kring skyddade arter som framkommit. Den har utförts av Jan Henriksson, Amalina Natur och Miljökonsult under våren 2021. Fältbesök i området genomfördes under vecka 15 med ett kompletterande besök den 6/5. Primärt fokuserar inventeringen på detaljplaneområdets förutsättningar för diverse artgrupper; fladdermöss, fågelfauna, grod- och kräldjur, kärlväxter, kryptogamer liksom mulm- och vedlevande skalbaggar. För en art, läderbagge, kan utredningen ses som en fördjupad artinventering. För övriga arter och artgrupper är den av betydligt mer översiktlig karaktär. Förutom att beskriva och översiktligt utreda områdets förutsättningar för främst skyddade arter ges rekommendationer om eventuella ytterligare inventeringsinsatser. Utöver skyddade arter har växtplatser för invasiva växtarter eftersökts översiktligt.

Studien visar:

- Inga starka indikationer finns på att det förekommer några fladdermus kolonier inom detaljplaneområdet. Vid Hallstad säteri finns sedan tidigare indikationer att det finns fladdermuskolonier, med rapporter av dvärgpipistrell och nordfladdermus. Där finns både gamla hus och gamla hamlade ädellövträd med trädhåligheter. Om kolonier finns vid säteriet eller någon annanstans i närområdet är det sannolikt att fladdermössen åtminstone ibland nyttjar de lövrika bryn som förekommer inom detaljplaneområdet för födosök. En annan potentiell födosökmiljö för fladdermössen utgörs av den damm som ligger omedelbart söder planområdet. Eventuella fladdermöss från Hallsta säteri behöver i så fall passera planområdet för att ta sig till och från dammen. För att få ett bättre beslutsunderlag om det finns fladdermöss i området och hur de nyttjar det rekommenderas en separat fladdermusinventering. Den bör i så fall också innehålla rekommendationer om hur hänsyn till fladdermöss bör tas t ex genom hur belysning kan/bör utformas och/eller begränsas.
- Det råder ingen tvekan om att det förekommer enstaka fågelarter inom områdets som är upptagna i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Bohål efter vad som bedömdes vara spillkråka noterades t ex i aspar i nordöstra hörnet. Inga rovfågelbon noterades och i övrigt bedöms områdets som tämligen trivialt ur fågelsynpunkt. Därav bedöms det inte nödvändigt med en regelrätt fågelinventering.
- Inga groddjur noterades inom själva utredningsområdet, men det finns en damm ett stenkast söder om. I den pågick grodlek vid inventeringen. När det gäller vattensalamandrar har två fältbesök genomförts med negativt resultat. Inte heller några kräldjur noterades i området. Förutsättningarna för vanliga arter bedöms som goda, men för de strikt skyddade arterna hasselnok och sandödlan bedöms inte förutsättningarna vara goda nog för att motivera ytterligare inventeringsinsatser.

- En växtplats för den fridlysta gullvivan noterades i området. I övrigt är inga andra fridlysta växtarter kända från området. Det går inte att utesluta att fler finns men det bedöms inte som nödvändigt med fördjupade studier.
- Det förekommer åtminstone två invasiva växtarter i området, parkslide och kanadensiskt gullris. Hänsyn till dessa bör tas vid kommande exploatering i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer.
- Läderbagge finns med största sannolikhet inte i området. Inget ytterligare behov av inventering föreligger.
- I området förekommer en del död ved, bland annat asklågor som fallit på grund av att träden dött av askskottsjuka, men även döda/döende gamla björkar liksom döda grenar i vissa äldre ekar. Självklart förekommer det därför en rad insekter knutna till död ved. Ekoxe har vid flera tillfällen noterats i de närmaste omgivningarna. Arten är klassad som livskraftig i Sverige men är fridlyst, skyddet är dock inte lika starkt som för läderbaggen. Förutsättningar inom detaljplaneområdet är långt ifrån optimala för arten men det går inte att utesluta att ekoxe finns även här. Slutsatsen blir att områdets kvaliteter som insektslokal inte är av sådan kaliber att fördjupade artinventeringar av insekter är att rekommendera.
- Bland krävande kryptogamer identifierades signalarten glansfläck i samband med NVI:n. Slutsatsen från denna studie är att förutsättningarna för rödlistade kryptogamer generellt sett är dåliga. Det finns ont om gamla och/eller senvuxna träd. Hur det är med marksvampfloran är dock svårare att uttala sig om. Den sammanvägda slutsatsen är dock att det inte bedöms behövas någon fördjupad artinventering av varken svampar, mossor eller lavar.

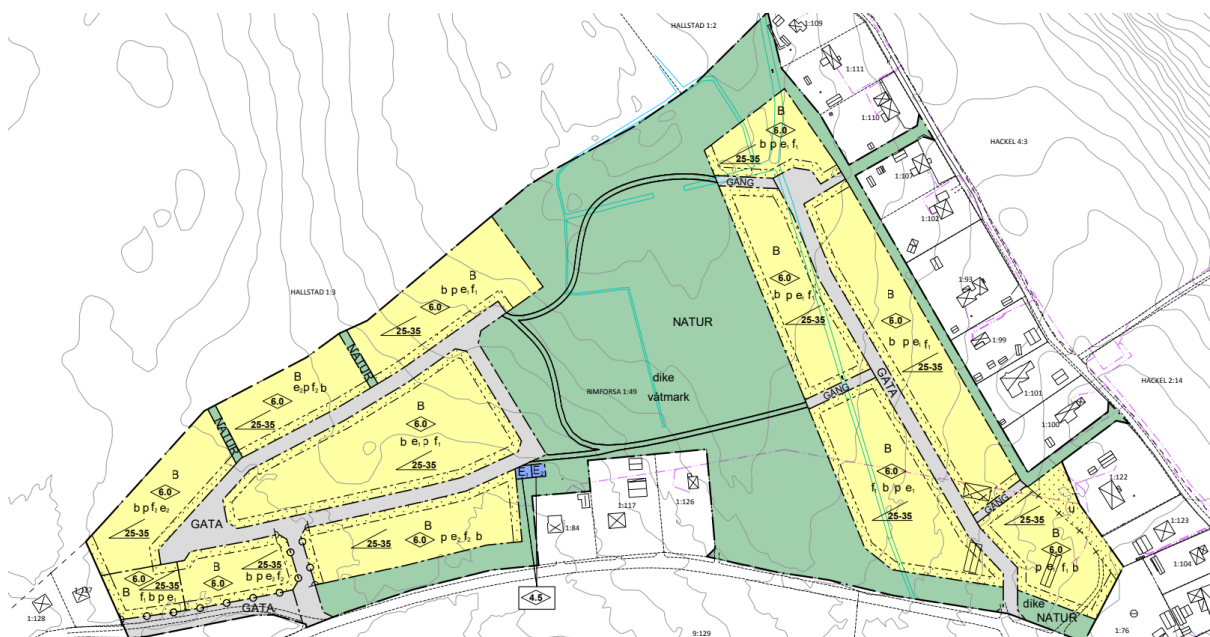
De rekommendationer om att det bedöms krävas ytterligare inventeringar eller att det inte bedöms behövas skall ses som råd till de som arbetar med detaljplanen. Det är dock viktigt att påpeka att det är just råd. I slutändan är det de miljöprövande myndigheterna som avgör om föreliggande rapport är ett tillräckligt bra underlag eller om det t ex krävs ytterligare underlag t ex mer inventeringsinsatser.

1. Inledning

Aurum Fastighetsutveckling håller på att ta fram en detaljplan för delar av fastigheten Kinda Rimforsa 1:49. Läget för området framgår översiktligt av karta 1 nedan och detaljavgränsningen framgår av planskissen i karta 2 nedan.

Karta 1. Läget för den planerade detaljplanen inom fastigheten Rimforsa 1:49, markerat med rött.

Karta 2. Planskiss över området.

I den pågående tillståndsprocessen har mer eller mindre krav ställts på att det skall genomföras en utredning gällande skyddade arter enligt Artskyddsförordningen. Detta som en komplettering till en naturvärdesinventering som genomfördes under 2018. Denna rapport utgör ett sådant underlaget.

1.1 Syfte

Kinda kommuns kommunekolog, Anders Tingvall, har formulerat anteckningar i vad han anser vara obesvarade frågor i den genomförda Naturvärdesinventeringen från 2018. Amalina Natur och Miljökonsult har tagit del "anteckningar" och fått uppdraget att genomföra följande utredning.

När man studerar "anteckningarna" kan man konstatera att de frågor som anses vara obesvarade huvudsakligen rör eventuella förekomster av arter upptagna i Artskyddsförordningen. I detta ligger att beskriva hur de i så fall kan påverkas av den aktuella planen. De artgrupper som nämns är vedlevande/mulmlevande skalbaggar, grod- och kräldjur, fåglar.

Tingvall menar att det sannolikt inte behövs några fördjupade artinventeringar utan det i stället huvudsakligen rör sig om resonemang utifrån de ekologiska förutsättningarna som finns i området. Han skriver: *"Vad gäller fåglar, landsnäckor och grod- och kräldjur efterfrågas ingen artinventering. Jag har efterfrågat om det finns miljöer inom planområdet som kan påverkas av den exploatering som ska göras, och om det kan finnas strukturer eller element som tydligt kan indikera att det kan förekomma hänsynskrävande arter."* Ett undantag utgörs av fladdermöss. Där han först skriver *"I och med äldre uppgift på pipistrell och nordfladdermus borde en mycket ingående (och oberoende) undersökning av fladdermöss göras då området potentiellt är mycket lämpligt för barbastell och flera andra av de hänsynskrävande arterna som är knutna till kulturmiljölandskap med äldre träd och gamla byggnader."* men skriver senare: *"Vad gäller fladdermöss har jag mer svårt att uttala mig. Där bör man kunna klargöra vad det förekommer för arter i planområdet samt omkring planområdet. Om man sätter upp utrustning och analyserar borde detta inte innebära så särskilt mycket tid."*

Syftet med föreliggande utredning är således att: utreda om det inom området finns viktiga habitat och strukturer för: grod- och kräldjur, ved- och mulmlevande skalbaggar, potentiella boplatser för fladdermöss etc.

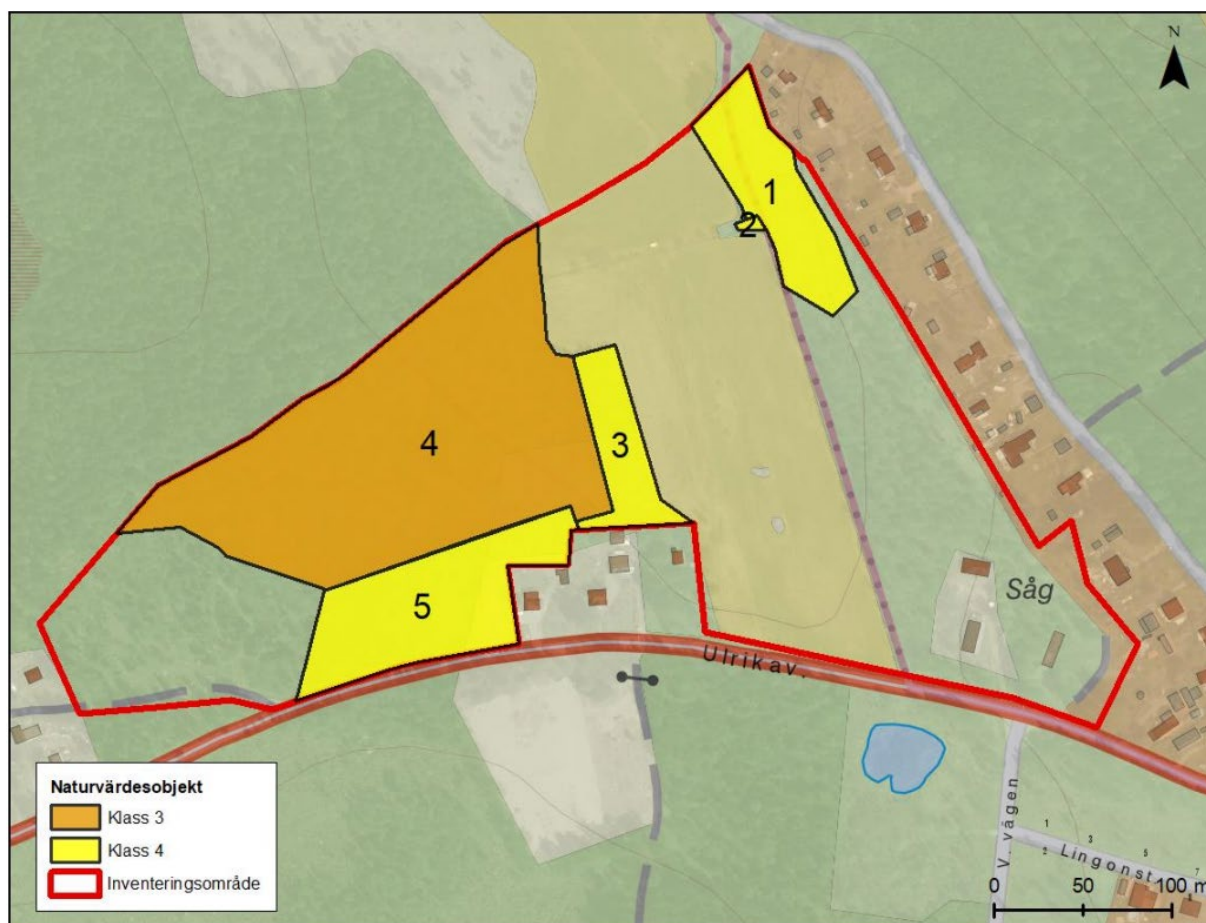
2. Metodik

Uppdraget inleds med att relevant underlagsmaterial läses igenom. Därefter genomförs ett eller flera fältbesök i området där det noggrant genomsöks efter eventuellt viktiga habitat och strukturer för: grod- och kräldjur, ved- och mulmlevande skalbaggar, potentiella boplatser för fladdermöss etc. Detta fältbesök har som syfte att bedöma OM det förekommer intressanta habitat och strukturer i området med speciell fokus på arter skyddade enligt Artskyddsförordningen. Utifrån uppgifter i NVI:n är detta mindre troligt för t ex mulmlevande skalbaggar (som läderbagge) men som Tingvall skriver, det behöver dokumenteras och beskrivas. Det bedöms som viktigt att detta steg kommer i gång tidigt då t ex fördjupad inventering av grod- och kräldjur bör göras i april/maj.

Efter fältinventeringen genomförs en analys om behovet av ytterligare inventering. Slutligen sammanställs resultatet i denna rapport.

2.1 Insamling och analys av kunskapsunderlag

Inventeringen inleds med att läsa igenom relevant underlag, huvudsakligen gäller detta den genomförda naturvärdesinventeringen. I den har fem delområden bedömts vara skilda naturvärdesobjekt, ett område har klassats i klass 3 påtagligt naturvärde, medan övriga fyra hamnat i den lägsta naturvärdesklassen, klass 4 visst naturvärde, se karta 3 nedan.

Karta 3. Fem delområden har klassats som naturvärdesobjekt i NVI:n från 2018. (Ur Nilsson 2018)

Därefter har kartmaterial samt digitalt ortofoto och satellitbilder över området studerats. Delområden som verkar särskilt intressanta bör besökas har ritats in på kartunderlag. Eventuella uppgifter om artförekomster i området har eftersökts på internet. En speciell fjärranalys genomfördes med avseende på lämpliga miljöer för fladdermöss som möjliga kolonier, potentiellt intressanta födosökmiljöer etc.

2.2 Fältinventering

Området besöktes både dagtid och kvälls-/nattetid under vecka 15, den 20-22/4 2021 av Jan Henriksson. Vädret var optimalt för inventering, växlande molnighet, måttlig vind och temperaturen höll sig mellan 4 och 13 grader varmt. Ett kompletterande fältbesök genomfördes den 6/5 maj om än lite kyligt, var väderleksförhållandena även denna gång goda.

Som hjälpmedel vid fältinventeringen användes, en Garmin GPS (Garmin GPSMAP 64s), en kikare (Zeiss Victory 10x42 SF) och handlupp (Leichen candelaris 14x) en pannlampa (Silva Cross Trail 3 Ultra) samt en vattenhåv. Fotodokumentation gjordes med en digitalkamera (Canon G15).

Fladdermöss

Vid den del av fältinventeringen som berörde fladdermöss eftersöktes möjliga/troliga kolonier för ynglande djur. Dessa kan framförallt finnas i gamla hus och i hålträd. Vid små öppningar/hål i t ex husfasader där fladdermössen flyger ut och in kan man ibland se spår efter detta som "skrapmärken" och spillning. Smärre högar efter spillning kan man även notera på marken. Även i trädhåligheternas "kanter" kan man ibland se spår efter att fladdermössen flyger in/ut. Både lämpliga hus och hålträd lägesbestämdes med GPS för att man vid eventuell framtida fördjupade studier lättare skall hitta tillbaka till dem. Utöver detta gjordes okulär besiktning för att bedöma områdets kvaliteter för födosökande fladdermöss, iakttagelser som också kan ligga till grund för en landskapsanalys i hur de kan förväntas flyga i området. Vid ett kompletterande fältbesök söktes områdets båda äldre hus igenom efter fladdermöss samt spår och lämningar efter fladdermöss

Fågelfauna

Vid den del av fältinventeringen som rör fågelfaunan analyserades områdets, inklusive dess olika delars, potential som häckmiljö för olika arter. Dessutom eftersöktes bon efter rovfåglar och hålträd efter hackspettar. Slutligen noterades de arter som sågs eller hördes vid fältbesöken.

Kärlväxter

Frisök efter eventuella rödlistade och fridlysta arter samt s k invasiva arter gjordes genom att hela området undersöktes okulärt. Mest tid lades i de potentiellt mest intressanta miljöerna, dvs de områden som klassat med högst värde i NVI:n från 2018 (Nilsson 2018). Arterna lägesbestäms med hjälp av GPS och fältanteckningar görs om respektive växtplats.

Grod- och kräldjur

Vid den del av fältinventeringen som berör groddjur eftersöktes först alla typer av öppna vattenspeglar, både småvatten och vattensamlingar av mer temporär art, liksom rinnande vatten (t ex bäckar och diken). Samtliga dessa undersöktes okulärt dagtid för om möjligt identifiera grodor och paddor inklusive rom och grodyngel. För att om möjligt konstatera förekomst av större- och/eller mindre vattensalamandrar besöktes vattnen även nattetid med pannlampa enligt vedertagen

Amalina Natur & Miljökonsult

Åldersbäck Tallebo • 593 93 Västervik

www.amalina.se • info@amalina.se • 070 - 660 32 43

inventeringsmetodik för större vattensalamander (se Malmgren et al 2005) vid två tillfällen den 20-21/4 respektive den 6/5.

Vid den del av fältinventeringen som berör kräldjur analyserades de olika delarnas potential för olika arter. Dessutom lyssnade inventeraren efter till exempel prassel från ödlor. Vid eventuella solexponerade stensamlingar mm som kan utgöra "viloplatser" för kräldjur eftersöktes djur okulärt. Denna del av inventeringen kan inte betraktas som en fördjupad artinventering utan är av mer översiktlig karaktär.

Läderbagge

Allmänt om läderbagge

Läderbagge (*Osmoderma eremita*) hör till skalbaggsfamiljen bladhorningar (Scarabaeidae). Den har en längd om 28-32 mm och är brun. I Sverige saknas nära släktingar vilket gör att risken för förväxling med andra arter är liten. Larvens utveckling sker i trädhåligheter med mulm i grova ihåliga lövträd. I Sverige är arten huvudsakligen knuten till ek, men även ask, bok, lind, klibbal, hästkastanj, alm, apel och asp anges som värdträd.

Läderbagge är upptagen som en prioriterad art i EU:s habitatdirektivs bilaga 2. Den har därför ett starkt skydd i Sverige genom att den är fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 4, 5. I Sverige finns läderbagge från Skåne till Mälardalen med många lokaler utmed östkusten. Arten anges som relevant att titta närmare på enligt de anteckningar som givits av kommunekologen i Kinda, Anders Tingvall.

Hur arten eftersökts

Mulmbildning och trädhåligheter har eftersökts i ekar inom hela det aktuella planområdet. I eventuell mulm har inventeraren sökt efter läderbaggens karaktäristiska spillning. Om ingen spillning har noterats har en bedömning gjorts huruvida det är sannolika att läderbagge trots allt kan finnas i träden.

Övriga mulm- och vedlevande insekter

När det gäller övriga mulm- och vedlevande insekter har området översiktligt analyserats utifrån förekomst av eventuella lämpliga substrat mm för skyddsvärda/skyddade arter. Detta genom att söka efter död ved, gamla träd etc. Utifrån vilken typ av substrat/miljö som har identifierats har en bedömning gjorts om områdets kvaliteter och potential för den här typen av arter. Antalet mulm- och vedlevande insekter är mycket stort i Sverige vilket medför att denna analys får ses som mycket översiktlig.

Svampar, lavar och mossor

Ingen regelrätt inventering genomfördes av områdets kryptogamer. Inventeringen genomfördes i april då endast enstaka arter av marksvampar har fruktkroppar. Detta gör det i princip ointressant att inventera marksvampar. I regionen finns några få undantag, dvs marksvampar som är rödlistade och som sätter fruktkroppar om våren t ex bombmurkla och signalarten tulpanskål. Dessa typer av svampar eftersöktes översiktligt.

När det gäller rödlistade lavar och vedlevande svampar eftersöktes dessa mer noggrant på lämpliga substrat. Mossfloran blev mer styvmoderligt behandlat vilket bland annat beror på att området inte bedömdes speciellt optimalt för rödlistade mossor.

2.3 Utvärdering - ytterligare behov av inventering?

Efter fältinventering har resultatet analyserats. En bedömning huruvida ytterligare fler fältbesök är att rekommendera eller om någon form av fördjupad artinventering kan krävas, har utförts.

2.4 Rapportsammanställning

Resultatet från inventeringen har därefter sammanställs i föranliggande rapport.

2.5 Artrapportering

Vissa av de arter som noterades vid fältbesöket har rapporterats till Artportalen (www.artportalen.se), en observationsdatabas på internet.

3. Resultat

3.1 Fladdermöss

Fladdermuskolonier

Vid fältinventeringen noterades inga starka indikationer på att det förekommer några fladdermuskolonier inom detaljplaneområdet. Detta går dock inte att utesluta. Flera hålträd identifierades och ett par gamla hus som skulle kunna hysa sådana finns, se tabell 1.

Tabell 1. Potentiella träd och byggnader för fladdermuskolonier inom detaljplaneområdet.

Nord koord.	Ost koord.	Typ av potentiell miljö för fladdermuskoloni
N6444915	O539192	Gammalt hus
N6444885	O539193	Gammalt hus
N6444859	O539181	Torr äldre björk med smärre trädhåligheter*
N6445054	O539106	Döende björk med fnöskticka och smärre trädhålighet*
N6444987	O539145	Döende björk med fnöskticka och smärre trädhålighet*
N6445124	O539067	Asp med exponerad ved eventuellt även trädhålighet*
N6445134	O539067	Asp med bland annat bohål efter hackspett
N6445168	O539046	Asp med bland annat bohål efter hackspett
N6445181	O539049	Asp med bland annat bohål efter hackspett
N6444881	O538915	Klenare döende björk/högstubbe
N6444941	O538837	Ek med smärre hålighet*
N6445029	O538896	Ek med dös ved och smärre hålighet i basen*
N6445041	O538896	Ek med basal skada, möjligen håligheter längre upp på stammen*
N6445042	O538908	Ek med litet hål
N6445061	O538914	Ek med litet hål

*] Mindre sannolika fladdermusträd än de övriga träden

Foto 1. Ett av två äldre hus i området som bedömdes kunna hysa fladdermuskolonier.

De båda husen genomsöktes efter fladdermöss och lämningar efter fladdermöss vid ett kompletterande besök den 6/5 2021. I det ena husen noterades en mindre mängd äldre spillning men inga tecken på någon koloni. Att det rör sig om äldre fladdermusspillning har verifierats via foto av fladdermusexperten Petter Bohman, Naturcentrum AB (2021-05-07). I anslutning till spillningen noterades dessutom ett flertal vingar av fjärilen påfågelläga. En art som ger sådana lämningar är fladdermusen brunlångöra (*Pleucotus auritus*) (NT).

I underlag från Kindas kommunekolog liksom artrapporter till Artportalen finns noteringar av dvärgpipistrell (*Pipistrellus pygmaeus*) och nordfladdermus (NT) vid Hallstad säteri, omedelbart norr om detaljplaneområdet. Johan Askling och Håkan Ignell noterade arterna vid besök här under 1996. Huruvida arterna finns kvar är okänt. Vid säteriet finns tämligen gott om gamla ädellövträd med trädhåligheter t ex lindar men även gamla hus. Detta innebär att förutsättningarna för fladdermuskolonier bedöms som goda, betydligt bättre än inom detaljplaneområdet.

Potentiella födosökmiljöer

En typ av miljö som fladdermöss ibland nyttjar för födosök är bryn rika på lövträd. Om kolonier finns vid säteriet eller på någon annan plats i närområdet lär fladdermössen nyttja de lövrika bryn som förekommer inom detaljplaneområdet för födosök, åtminstone ibland.

Det torde ibland svärma gott om insekter över den damm som ligger omedelbart sydost om området. I så fall kan den vara en viktig födosökslokal för fladdermöss.

Viktiga flygvägar

Om det förekommer fladdermuskolonier vid Hallstad säteri och dessa födosöker i dammen som beskrivs ovan, behöver de i så fall passera planområdet för att ta sig till och från dammen. Detta är med andra ord en potentiellt viktig flygväg.

3.2 Fågelfauna

Det saknas sedan tidigare uppgifter om områdets fågelfauna. Områdets karaktär är av sådant slag att det inte bedöms hysa gott om starkt skyddade fågelarter, dvs arter upptagna i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv eller som är rödlistade. Nedan ges kommentarer till några artgrupper där det finns sådana arter.

Rovfåglar

Inga rovfåglar eller rovfågelbon noterades vid fältinventeringen. En art där detaljplaneområdet kan ingå i ett revir är röd glada. Glador jagar gärna i brynmiljöer mellan jordbruksmark och skog, lika de bryn som förekommer här. Arten noterades i trakten, vid Hallstad ängars NR, i maj 2020 vilket är under artens häcktid. För övriga rovfåglar med starkt skydd bedöms det som mindre sannolikt att området kan vara av betydelse.

Skogshöns

Att det skulle förekomma skogshöns (tjäder, orre och järpe) i området bedöms som mindre sannolikt.

Ugglor

Vid kvällsinventeringen efter vattensalamandrarar hördes inga ugglor. Att det kan förekomma ugglor med starkt skydd är inte helt osannolikt. Både pärluggla och sparuggla är möjliga.

Hackspettar

Bland hackspettarna noterades gamla bohål efter vad som bedömdes vara spillkråka, en art i bilaga 1. Huruvida arten häckar kontinuerligt i området är omöjligt att säga men att den hör till traktens häckfågelfauna bedöms som högst sannolikt.

Tättingar

Vid fältbesöken noterades ingen art bland tättingarna (småfåglar) som är upptagen på den svenska rödlistan eller som är listade i bilaga 1 i EU:S fågeldirektiv. Att det dock torde förekomma åtminstone enstaka par av någon sådan art bedöms som högst sannolikt. Bland de mest troliga arterna hör entita, svartvit flugsnappare, björktrast och kråka, samtliga rödlistade som NT på den senaste svenska rödlistan.

3.3 Fridlysta kärlväxter

Inga fridlysta kärlväxter (Naturvårdsverket 2016) noterades vid NVI:n 2018 (Nilsson 2018). Inte heller vid årets första fältbesök noterades några fridlysta växter. Men vid besöket den 6/5 noterades en växtplats för gullviva, men uppskattningsvis cirka 20 plantor (SWEREF 99 N6444855:O539170 +/- 15 meter). Då inventeringen utfördes tidigt på säsongen kan man dock inte utesluta att fler fridlysta arter förekommer, men t ex orkidéer har oftast vinterståndare som brukar vara lätta att se. Bland de i trakten vanligast förekommande fridlysta arterna märks blåsippa och gullviva. Att fler plantor av gullviva liksom enstaka plantor med blåsippor kan förekomma inom utredningsområdet är inte osannolikt. Dessa båda växter har dock inte lika starkt skydd som de flesta andra fridlysta arter.

3.4 Invasiva arter

Den invasiva växten parkslide noterades i utredningsområdets sydöstra del (SWEREF 99; N6444874:O539214), se foto nedan. Även kanadensiskt gullris växer i denna del (SWEREF 99; N6444902:O539185).

Foto 2. Ett begränsat bestånd med parkslide finns i områdets sydöstra del.

3.5 Grod- och kräldjur

Inom inventeringsområdet fanns vid besöket vatten av mer tillfällig karaktär på jordbruksmark centralt i området, se foto 4 nedan och i en alsumpskog i den västra delen av utredningsområdet, se foto 3. Alsumpskogen fortsätter även söder om området, på andra sidan asfaltsvägen. Även i den delen av skogen stod öppet vatten mellan alsocklarna. Båda dessa bedömdes vara potentiellt intressanta för groddjur, både vattensalamandrar grodor. Inga groddjur, varken fullvuxna djur eller rom, noterades i dessa.

Foto 3 & 4. Temporärt öppet vatten fanns vid inventeringen dels i en alsumpskog i väster och dels i väggkanten vid jordbruksmark i den centrala delen av området. Inga groddjur noterades här.

I området finns även ett dike, som vid besöket höll vatten, se foto 5 nedan. Detta bedömdes som mindre intressant för groddjur, men undersöktes med negativt resultat.

Foto 5. Centralt i området går detta dike, det bedömdes inte vara speciellt viktigt ur grodsynpunkt, men inventerades. Inga groddjur eller rom noterades där.

Omedelbart söder om området, se karta 4 finns en anlagd damm, se foto 6. I den noterades grodlek vid inventeringen.

Karta 4. Omedelbart söder om planområdet finns en anlagd damm där grodlek noterades.

Foto 6. I denna anlagda damm omedelbart söder om planområdet noterades grodlek.

Kräddjur

Bland kräddjuren är det sandödlor och hasselsnok som har starkast juridiskt skydd. En sökning på Artportalen indikerar att det inte förekommer sandödlor i trakterna kring Rimforsa. Utifrån artens biotopkrav i regionen (norra Kalmar och södra Östergötlands län) kan man dock inte utesluta att arten förekommer även här. De biotoper som förekommer inom inventeringsområdet bedöms däremot vara långt ifrån optimala. När det gäller hasselsnok finns rapporter på Artportalen närmare

Rimforsa men dessa är få. Biotoperna inom inventeringsområdet gör att förekomst av hasselsnok inte kan uteslutas. Ingen av arterna, och varken skogsödla, kopparödla, snok eller huggorm noterades heller vid inventeringen.

3.6 Läderbagge

Det finns gott om ek i flera av de ingående skogsbiotoperna. I princip är samtliga träd vitala, relativt unga och i princip utan mulmbildning. Inga spår efter läderbagge noterades och det bedöms som högst osannolikt att det förekommer läderbagge här.

Det två äldsta och mest intressanta träden står på privat tomtmark. De står i två olika trädgårdar och berörs således inte direkt av planen. Det ena trädet undersöktes, se foto 7, men inga spår/lämningar efter läderbagge sågs.

Foto 7. Ek på privat tomtmark som har mulmbildning men inga spår efter läderbagge noterades.

3.7 Andra mulm- och vedlevande insekter

I området förekommer en del död ved, t ex i form av döda björkar, några asklågor, exponerad död ved på några levande ekar och minst en asp samt döda grenar i äldre lövträd. Generellt sätt är det ont om mulmbildning och detta noterades endast i ett par träd och då ytterst begränsat.

Förutsättningar finns med andra ord för mulm- och vedlevande insekter, vilket är det normala. Inget som tyder på att området skulle ha en speciellt exklusiv insektsfauna noterades.

Ekoxe har vid flera tillfällen noterats i de närmaste omgivningarna. Arten är klassad som livskraftig i Sverige men är fridlyst, skyddet är dock inte lika starkt som för läderbaggen ovan. Arten är inte strikt

knuten till ek utan dess larver kan leva i flera olika lövträdsrötter och i lågor (liggande stammar) av flera lövträd. Förutsättningar inom detaljplaneområdet är långt ifrån optimala för arten men det går inte att utesluta att ekoxe finns även här.

3.8 Svampar, lavar och mossor

Vid 2018 års NVI noterades en naturvårdsart bland kryptogamerna, glansfläck. I området är det ont om gamla, och eller senvuxna träd vilket gör förutsättningarna för krävande (bland annat rödlistade lavar) dåliga. Inga ytterligare krävande arter noterades. Inventeringstidpunkten är dåligt vald för att konstatera eventuella rödlistade marksvampar. Bland naturvårdsarter som skulle kunna förekomma märks scharlakansröd vårskål och tulpanskål men varken dessa eller andra arter noterades. När det gäller vedlevande svampar eftersöktes naturvårdsarter på lågor och äldre träd med negativt resultat. Förutsättningar för rödlistade och skyddade mossor är dåliga inom området och inga sådana arter noterades.

4. Behov av ytterligare inventering?

4.1 Fladdermöss

Idag saknas tillräcklig kunskap om det förekommer fladdermuskolonier i detaljplaneområdet med omgivning. Det går därmed inte att bedöma om och i så fall på vilket sätt fladdermöss kan komma att påverkas av detaljplanen. För att få ett bättre beslutsunderlag rekommenderas en separat fladdermusinventering. Den bör både innehålla var eventuella fladdermuskolonier finns både inom detaljplaneområdet och dess omgivning. Vilka arter det i så fall rör sig om och hur de nyttjar detaljplaneområdet. En sådan studie bör också innehålla rekommendationer om hur hänsyn till fladdermöss bör tas t ex genom hur belysning kan/bör utformas och/eller begränsas.

4.2 Fågelfauna

Det mesta talar för att området har en tämligen trivial fågelfauna. Inga rovfågelbon noterades t ex vid fältinventeringen. Enstaka förekomster av arter, t ex spillkråka, som är rödlistade och/eller upptagna i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv och därmed har ett tämligen starkt skydd finns i området. Det går inte att utesluta att ytterligare några sådana arter finns, till exempel pärluggla, sparvuggla, törnskata och/eller entita.

Trots detta rekommenderar Amalina Natur och Miljökonsult inte någon fördjupad artinventering av områdets fågelfauna. Detta då de ingående biotoperna inte bedöms vara tillräckligt intressanta/viktiga för en rik och skyddsvärd fågelfauna. Det är dock omöjligt att i förväg veta vad de myndigheter som avgör/beslutar i planprocessen kommer fram till. Vill man vara helt säker att inte få krav på fördjupade inventeringar i ett senare skede i planprocessen, som riskerar att försenare detaljplanarbetet, kan det vara en idé att trots det utföra en sådan inventering under våren 2021.

4.3 Fridlysta växter

Endast en växtplats för en fridlysta art, gullviva, är noterade inom området vid genomförda inventeringar. Det går dock inte att helt utesluta att fler växtplatser finns, vilket speciellt gäller arterna blåsipppa och gullviva. Amalina Natur och Miljökonsult rekommenderar inte någon fördjupad artinventering av fridlysta växter, MEN det är omöjligt att i förväg veta vad de myndigheter som avgör/beslutar i planprocessen kommer fram till. Vill man vara helt säker att inte få krav på fördjupade inventeringar i ett senare skede i planprocessen, som försenare arbetet, kan det vara en idé att trots det utföra en sådan inventering under våren och sommaren 2021.

4.4 Invasiva växter

De invasiva växterna parkslide och kanadensiskt gullris förekommer inom utredningsområdet. Dessa har begränsade växtplatser i den sydöstra och södra delen. Amalina Natur och Miljökonsult ser ingen anledning till ytterligare inventeringsinsatser. Ingen av arterna omfattas idag av den lagstiftning som berör invasiva arter. Naturvårdsverket (2021) har dock rekommendationer gällande parkslide som de anser vara mycket invasiv. De rekommenderar att man avstår att plantera den och försöker förhindra att den sprider sig om man har den på sin mark.

4.5 Grod- och kräldjur

Den inventering som genomförts har inte kunnat påvisa några groddjur inom planområdet. Någon ytterligare inventering rekommenderas inte.

4.6 Läderbagge

Då läderbagge med största sannolikhet inte finns i området föreligger inget ytterligare inventeringsbehov.

4.7 Andra mulm- och vedlevande insekter

Som framgår ovan förekommer en del död ved i området liksom mulmbildning i några träd. Självklart förekommer det därför en rad insekter knutna till död ved. Områdets kvaliteter som insektslokal bedöms dock inte vara av sådan kaliber att fördjupade artinventeringar av insekter är att rekommendera. Som påtalats tidigare är det dock de miljöprövande myndigheterna som i slutändan avgör detta och de kan komma till en annan slutsats.

4.8 Svampar, lavar och mossor

Som framgår ovan är det tämligen svårt att uttala sig om områdets marksvampflora. Förutsättningarna för rödlistade vedlevande svampar, lavar och mossor är däremot tämligen dåliga. Amalina Natur och Miljökonsults bedömning är att det inte borde krävas någon fördjupad artinventering av varken svampar, lavar eller mossor. Som påtalats tidigare är det dock de miljöprövande myndigheterna som i slutändan avgör detta och de kan komma till en annan slutsats.

5. Referenser

Här nedan följer en sammanställning av litteratur mm som används i arbetet med denna rapport.

- Anon 2009. *Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser*. Handbok 2009:2, Utgåva 1. April 2009. Naturvårdsverket. Stockholm. 130 sid.
- ArtDatabanken 2021a. *Artportalen, dvs www.Artportalen.se* (citerad mellan 2021-04-15 och 2021-05-04)
- ArtDatabanken 2021b: Om att rapportera invasiva arter. <https://artfakta.se/rapportera/invasiva-arter/skapa>
- ArtDatabanken 2018. Artfaktablad om läderbagge. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/101479> citerade 2018-10-11.
- Cederberg, B., & Löfroth, M. 2000: *Svenska djur och växter i det Europeiska nätverket Natura 2000*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala. 160 sid.
- Eide, W. (red.) 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010 – The 2010 Redlist of Swedish Species*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala. 496 sid.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010 – The 2010 Redlist of Swedish Species*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala.
- Lantmäteriet 2021. *Minkarta*. <https://minkarta.lantmateriet.se>, citerad bland annat 2021-04-28.
- Malmgren, J. 2007. Åtgärdsprogram för bevarande av större vattensalamander och dess livsmiljöer. Större vattensalamander - *Triturus cristatus*. Naturvårdsverket.
- Malmgren, J. et al. 2005. Inventering och övervakning av större vattensalamander (*Triturus cristatus*). Version 1:0 2005-04-21. Naturvårdsverket.
- Mossberg, B., & Stenberg. 2003. *Den nya Nordiska floran*. Wahlström & Widstrand.
- Naturvårdsverket 2016. *Fridlysta blomväxter, ormbunkar, lummer- fräken- och barrväxter*. Naturvårdsverket, Stockholm 2016-06-13, se <http://www.naturvardsverket.se/upload/var-natur/djur-och-vaxter/fridlyst/fridlysta-blomvaxter/artlista-fridlysta-blomvaxter.pdf>
- Naturvårdsverket 2021. *Parkslide (Reynoutria japonica, tidigare Fallopia japonica)* <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Frammande-arter/Invasiva-frammande-arter/Arter-som-inte-ar-EU-reglerade/Parkslide/>
- Nilsson, S. 2018. *Naturvärdesinventering i Rimforsa, Kinda kommun 2018*. Ecocom AB, Kalmar. 18 sid.
- Nitare, J. (red.) 2000. *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer*. Skogsstyrelsen, Jönköping. 384 sid.
- Skogsstyrelsen 2021. *Skogens Pärlor*: <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> citerad bland annat 2021-04-28.
- Westling, A. (ed.) 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala. 209 sid.
- Rosenius, P. 1926-1949. *Sveriges fåglar och fågelbon. Del I-VI*.
- Snow, D. W. & Perrins, C. M. Et al 1998b: *Birds of the Western Palearctic. Concise Edition. Volume 1-2*. Oxford University Press. 1008 sid + 696 sid.
- Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. Svensk fågelatlas. *Vår Fågelvärld, supplement nr 31*. Ekologiska institutionen Lunds universitet, ArtDatabanken SLU & Sveriges Ornitologiska Förening. Stockholm. 550 sid.
- Wahlberg, T. 1993: *Kunskapen om fåglar. Alla häckande arter i Sverige*. Rabén & Sjögren. 479sid.
- Westling, A. (ed.) 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala. 209 sid.